

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3433/2021. (X. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.II.37.055/2021/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Gazdasági Versenyhivatal jogi képviselője (dr. Kolongya Dóra kamarai jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Kúria Kfv.II.37.055/2021/8. számú ítélete ellen, annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése megsértését kifogásolta.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó VJ/41/2017. ügyszám alatt 2017. szeptember 13-án – párhuzamos jogalapon – versenyfelügyeleti eljárást indított több műtrágya gyártó és forgalmazó vállalkozással és egyes viszonteladóikkal szemben, mivel valószínűsíthetően megsértették a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (1) bekezdése és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalmakat. A versenyfelügyeleti eljárás versenytanácsai szakaszában az indítványozó a cégnyilvántartás alapján észlelte, hogy az egyik eljárás alá vont vállalkozás vonatkozásában a Nyíregyházi Járásbíróság több mint 5 milliárd Ft összegben zár alá vételt rendelt el. Ezt követően az indítványozó 2020. április 20-án kelt, VJ/41-577/2017. számú végzésével (a továbbiakban: Végzés) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29/A. §-a alapján ezen eljárás alá vont vállalkozással (a továbbiakban: felperes) szemben 2 889 427 300 Ft összegben ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el.
- [3] A felperes az indítványozó Végzésével szemben közigazgatási pert kezdeményezett. A Fővárosi Törvényszék 106.K.704.527/2020/21. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét. A Kúria Kfv.II.37.055/2021/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy az indítványozó Végzését megsemmisítette. A Kúria ítélete az indítványozó Végzésének megsemmisítését alapvetően arra alapozta, hogy az indítványozó mechanikusan, a releváns körülmények egyedi értékelése és érdemi érvelés nélkül, kizárólag a büntetőbíróság zár alá vételére és a céltartalékképzés hiányára hivatkozással rendelt el ideiglenes biztosítási intézkedést.
- [4] A Kúria ítélete indokolásában rögzítette továbbá, hogy „a perbeli esetben alappal merül fel kétely a körben, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során bírság kiszabására sor kerülhet-e egyáltalán, figyelemmel arra, hogy az alperes az érdemi döntés meghozatalára rendelkezésre álló eljárási határidőt látszólag túlhaladta. E körben a Kúria emlékeztet a Kfv.II.37.959/2018/14. számú ítéletében, az Alkotmánybíróság 17/2019. (V. 30.) AB határozatában, 5/2017. (III. 10.) AB határozatában és 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában foglaltakra. Mivel az alperes tudomással bír saját eljárásának egyes eljárási cselekményeiről, ennek következtében az eljárási határidő alakulásáról, annak esetleges túllépéséről, ezért akkor, amikor az eljárás megindulását követően két és fél év elteltével ideiglenes biztosítási intézkedést rendel el, hivatalból vizsgálnia kell, továbbá döntésében számot kell adnia arról, hogy az eljárás során lesz-e jogi lehetősége arra, hogy a felperessel szemben bírságot szabjon ki. Az alperesnek tehát a tisztességes eljáráshoz való jogra figyelemmel ilyen esetben legalább valószínűsítania kell azt, hogy a bírság kiszabására az intézkedés lehetősége fennáll, különös tekintettel az ideiglenes biztosítási intézkedés tulajdonkorlátozó jellegére.” (Kúriai ítélet [44] bekezdése)
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján alapvetően azt sérelmezte, hogy álláspontja szerint a Kúria ítélete a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sértette azáltal, hogy nem vette figyelembe a 25/2020. (XII. 2.) AB határozatban foglaltakat, amely alkotmánybírósági megállapítások a Kúria által az ügyintézési határidő túllépésével összefüggésben felhívott joggyakorlatot meghaladták. Az indítványozó

szerint azzal, hogy a Kúria egy újabb alkotmánybíróági határozattal időközben már felülírt határozat alapján veti fel az ügyintézési határidő lejátszát, ráadásul úgy, hogy ezen körülményre a felperes sem hivatkozott a keresetlevelében vagy a felülvizsgálati kérelmében, megkérdőjeleződik a Kúria pártatlansága. Az indítványozó szerint a tisztességes bírósági eljárásból való jogát sérti, hogy a Kúria ezen okfejtésének elvi tartalomként történő rögzítése egy le nem zárt versenyfelügyeleti eljárásban befolyásolhatja az alsóbb fokú bíróság eljárását egy majdani közigazgatási perben. Az indítványozó kifogásolta, hogy a Kúria az előtte fekvő ügy érdemére nem tartozó kérdésben olyan kijelentéseket tett, amelyek álláspontja szerint megfosztják a tisztességes bírósági eljárásból való jogától.

- [6] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [7] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése *a)* és *b)* pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [8] A testület megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [9] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [10] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [11] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az *e)* pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [12] A 3303/2020. (VII. 24.) AB határozatban foglaltak (Indokolás [38]–[40]) és a 3458/2020. (XII. 14.) AB végzésben foglaltak (Indokolás [8]) alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybírósághoz fordulás a közhatalmi jogkörben eljáró indítványozó esetében sem ütközik akadályba. E tekintetben az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményeinek is megfelel, mivel az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjának második fordulatát illetően tartalmilag bennefoglalt módon állította, hogy a Kúria döntése az indítványozó hatáskörének további gyakorlását érinti az ügy alapjául szolgáló versenyfelügyeleti eljárásban. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti indokolást.
- [13] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [14] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozó a támadott kúriai ítéletet alapvetően azon törvényértelmezési kérdésben kifejtett eltérő véleménye miatt kifogásolja, hogy álláspontja szerint a versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határidejének alakulása releváns kérdés-e a majdani versenyfelügyeleti bíróság végrehajthatósága érdekében elrendelhető ideiglenes biztosítási intézkedés megalapozottsága szempontjából. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [16] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria támadott ítéletében részletesen megindokolta, hogy az indítványozó Végzését alapvetően arra tekintettel semmisítette meg, hogy az mechanikus, a releváns körülmények vizsgálatát és értékelését nélkülözte, amikor lényegében csak a büntető bíróság által elrendelt zár alá vételre, illetve a céltartalékképzés hiányára alapította az ideiglenes biztosítási intézkedés indokoltságát (kúriai ítélet [42] bekezdése).
- [18] Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria ítélete nem állapította meg az indítványozó által kifogásolt [44] bekezdésben az ügyintézési határidő tényleges túllépését, a vonatkozó indokolás e tekintetben csak a Kúria kételyeit tartalmazza és annak rögzítését, hogy egy évek óta tartó versenyfelügyeleti eljárásban az ügyintézési határidő állása is releváns szempont lehet a majdani bíróság végrehajthatóságát szolgáló ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése során, azonban az indítványozó Végzésének megsemmisítése alapvetően nem ezen szempont értékelésének hiányán alapult.
- [19] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában mindazonáltal nem adott elő olyan indokolást, amelynek alapján az indítványozó működésének súlyos zavara érdemben igazolható lenne a Kúria támadott ítéletére visszavezethetően. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a versenyfelügyeleti eljárást lezáró majdani határozat felülvizsgálatára indult majdani közigazgatási perben az ügyintézési határidő tényleges alakulásáról az indítványozó számot tud adni, a támadott kúriai ítélet – minthogy konkrétumokat és az alsóbb fokú szervek számára utasítást nem tartalmaz – az indítványozó működése súlyos zavarát nem veti fel.
- [20] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jelen ügyben alkalmazandó Tptv. és Ket. rendelkezések alapján számos eljárási cselekmény időtartama (például az adatkérő végzés postára adásától az adatszolgáltatás beérkezéséig eltelt idő, az előzetes álláspontra adott ügyfél észrevételek előterjesztésének ideje, a védett adattal kapcsolatos nyilatkozatok beérkezésének ideje, az Európai Bizottsággal folytatott konzultáció ideje stb.) nem számít bele a nem anyagi jogi jellegűként szabályozott ügyintézési határidőbe versenyügyekben. Amint arra az Alkotmánybíróság a 3458/2020. (XII. 14.) AB végzésben – egy másik versenyügy kapcsán – is utalt: „Adóügyet érintően az Alkotmánybíróság a közelmúltban azt állapította meg, hogy az adóbírság kiszabása nem alaptörvényellenes pusztán az eljárási határidő megsértése miatt, mivel a törvény szerinti eljárási határidő nem azonosítható mechanikusan az alapjog szerinti észszerű határidővel.” {3458/2020. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [21] Az indítványozó a támadott ítélet alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes hatósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [22] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2021. október 5.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2849/2021.

